

Decizie asupra sesizării deputatului în Parlament
Gheorghe SUSARENCO

din 28.02.2006

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.39-42/5 din 10.03.2006

* * *

Curtea Constituțională în componența:

Victor PUȘCAȘ - președinte
Alina IANUCENCO - judecător
Mircea IUGA - judecător
Dumitru PULBERE - judecător
Elena SAFALERU - judecător-raportor
Ion VASILATI - judecător

cu participarea grefierului Victoria Botnariuc, examinînd în prealabil, conform art.44 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea deputatului în Parlament Gheorghe Susarenco pentru controlul constituționalității art.11 din Hotărîrea Parlamentului nr.1293-XV din 25 iulie 2002 "Asupra rezultatelor controlului privind executarea Legii cu privire la drepturile persoanelor aparținînd minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor",

a constatat:

1. La 15 februarie 2006 deputatul în Parlament Gheorghe Susarenco a solicitat Curții Constituționale să se pronunțe asupra constituționalității art.11 din Hotărîrea Parlamentului nr.1293-XV din 25 iulie 2002 "Asupra rezultatelor controlului privind executarea Legii cu privire la drepturile persoanelor aparținînd minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor"/1 (în continuare - Hotărîrea nr.1293-XV).

/1 M.O., 2002, nr.117-119, art.974

Art.11 al acestei hotărîri cuprinde următoarele:

"Se menționează faptul că Curtea Constituțională, care, în hotărîrea sa din 30 mai anul curent, a recunoscut drept neconstituționale unele prevederi ale articolelor 10 și 11 din Legea cu privire la drepturile persoanelor aparținînd minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor și ale articolului 5 din Legea cu privire la actele de stare civilă, și-a argumentat decizia nu prin motive juridice, ci prin cele politice, constatînd că aceste norme legislative în partea ce ține de folosirea limbii ruse în sferele vieții sociale generează disensiuni între minoritățile naționale conlocuitoare".

2. Autorul sesizării consideră că prevederile art.11 din Hotărîrea nr.1293-XV aduc atingere dispozițiilor constituționale cu privire la statutul Curții Constituționale (art.134) și dispozițiilor cu privire la caracterul definitiv și inapelabil al hotărîrilor ei (art.140).

3. Supunînd sesizarea examinării preliminare, Curtea reține următoarele.

Potrivit dispozițiilor art.135 din Constituție, art.31 din Legea cu

privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(3), art.6 alin.(1) și alin.(2) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională examinează numai chestiuni ce țin de competența sa, în exclusivitate probleme de drept. Astfel sînt supuse controlului constituționalității numai actele legislative ce conțin norme de drept.

Norma juridică este o regulă de conduită prescrisă, impersonală, repetabilă, expresie a puterii publice, a cărei respectare este obligatorie în raporturile dintre subiecții de drept și se aplică unei serii întregi de situații concrete.

Adoptarea legilor, hotărîrilor și moțiunilor constituie atribuția de bază a Parlamentului (art.66 lit.a) din Constituție). Potrivit Legii nr.780-XV din 27 decembrie 2001 "Privind actele legislative", hotărîrile Parlamentului sînt acte legislative subordonate legilor. Parlamentul poate adopta hotărîri cu caracter individual și alte hotărîri care nu conțin norme de drept.

Articolul 11 din Hotărîrea nr.1293-XV, contestat prin sesizare, conține opinia Parlamentului asupra Hotărîrii Curții Constituționale nr.28 din 30 mai 2002/2, prin care au fost declarate neconstituționale unele prevederi ale Legii nr.100-XV din 26 aprilie 2001 "Privind actele de stare civilă"/3 și ale Legii nr.382-XV din 19 iulie 2001 "Cu privire la drepturile persoanelor aparținînd minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor"/4.

/2 M.O., 2002, nr.75, art.19

/3 M.O., 2001, nr.97-99, art.765

/4 M.O., 2001, nr.107, art.819

Prevederile art.11 din hotărîrea Parlamentului nu conțin norme de drept și, deci, nu pot fi supuse controlului constituționalității. Aprecierile politice nu fac domeniul jurisdicției constituționale.

Fiind lipsită de obiect, sesizarea nu întrunește condițiile impuse de art.39 din Codul jurisdicției constituționale și, în conformitate cu art.40 alin.(3) din Codul jurisdicției constituționale, nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Pentru considerentele expuse, conducîndu-se după prevederile art.26 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.61 alin.(3) și art.64 din Codul jurisdicției constituționale,
Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Nu se acceptă spre examinare în fond sesizarea deputatului în Parlament Gheorghe Susarenco pentru controlul constituționalității art.11 din Hotărîrea Parlamentului nr.1293-XV din 25 iulie 2002 "Asupra rezultatelor controlului privind executarea Legii cu privire la drepturile persoanelor aparținînd minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor".

2. Prezenta decizie este definitivă, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Victor PUȘCAȘ

Chișinău, 28 februarie 2006.

OPINIE SEPARATĂ

expusă în temeiul art.27 alin.(5) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.7 din Codul jurisdicției constituționale

Deputatul Gheorghe Susarenco, prin sesizarea depusă la 15.02.2006, a solicitat controlul constituționalității prevederilor art.11 din Hotărîrea Parlamentului nr.1293-XV "Asupra rezultatelor controlului privind executarea Legii cu privire la drepturile persoanelor aparținînd minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor", articol ce are următorul cuprins: "Se menționează faptul că Curtea Constituțională, care, în hotărîrea sa din 30 mai anul curent, a recunoscut drept neconstituționale unele prevederi ale articolelor 10 și 11 din Legea cu privire la drepturile persoanelor aparținînd minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor și ale articolului 5 din Legea cu privire la actele de stare civilă, și-a argumentat decizia nu prin motive juridice, ci prin cele politice, constatînd că aceste norme legislative în partea ce ține de folosirea limbii ruse în sferele vieții sociale generează disensiuni între minoritățile naționale conlocuitoare".

În opinia sa, art.11 precitat aduce atingere dispozițiilor constituționale cuprinse în art.134 și art.140, care consacră statutul Curții Constituționale ca unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova, independența Curții față de orice altă autoritate publică și subordonarea ei doar Constituției și stipulează caracterul definitiv al hotărîrilor Curții Constituționale.

Prin Decizia din 28.02.2006 sesizarea n-a fost acceptată spre examinare în fond, invocîndu-se argumentul că art.11 din Hotărîrea Parlamentului nr.1293-XV nu conține norme de drept, ci enunță aprecierea politică a Parlamentului asupra unei hotărîri a Curții Constituționale. Curtea a conchis că sesizarea este lipsită de obiect și, deci, nu corespunde art.39 din Codul jurisdicției constituționale.

Consider decizia Curții ca fiind nefondată.

Curtea Constituțională are competența de a apăra și asigura respectarea Constituției. Forța Curții derivă din rolul și locul său distinct, în raport cu celelalte autorități ale statului, consacrate în Constituție. Obligația de a arăta considerare pentru litera și spiritul Constituției incumbă tuturor autorităților publice, inclusiv Parlamentului.

Din art.135 alin.(1) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.a) din Codul jurisdicției constituționale rezultă univoc că hotărîrile Parlamentului pot fi supuse controlului constituționalității. Actele menționate, în sensul jurisdicției constituționale, nu diferențiază hotărîrile Parlamentului după caracterul pe care-l comportă.

Hotărîrea Parlamentului nr.1293-XV stabilește norme executorii pentru subiecții de drept (Guvern, ministere, departamente, Consiliul Superior al Magistraturii etc.), iar art.11 contestat, în plus, învederează o imixtiune voalată în atribuțiile Curții Constituționale.

Consider că sesizarea corespunde cerințelor art.39 din Codul jurisdicției constituționale și, deci, trebuia să fie acceptată spre examinare în fond. Aplicînd prevederile capitolului 8 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea, în ședință plenară, ar fi putut elucida cu certitudine dacă prevederile art.11 din Hotărîrea nr.1293-XV încalcă prevederile art.134, art.137 și art.140 din Constituție, dacă Parlamentul a comis o ingerință în atribuțiile Curții Constituționale.

JUDECĂTOR
AL CURȚII CONSTITUȚIONALE

Mircea IUGA

28 februarie 2006.